

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23CoP/9/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7218200077
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:KSP0:2018:7218200077.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Koleka a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Daniely Babinovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých, mal. S. U. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom pri matke, zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny O., X. A. č. X, O., za účasti otca W. U. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, O., na návrh matky P. P. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, O., toho času ul. A. XXX/XX, X. F., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 6P/12/2018-60 zo dňa 26.01.2018 takto

rozhodol:

Mení uznesenie vo výroku o zamietnutí návrhu na zverenie maloletého S. U. do osobnej starostlivosti matky tak, že zveril maloletého S. U. do osobnej starostlivosti matky.

V prevyšujúcej časti uznesenie potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia. Uznesenie odôvodnil tým, že matka sa návrhom domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd dočasne zveril maloletého S. U. do jej osobnej starostlivosti, otca zaviazal platiť výživné vo výške 400 eur mesačne, zakázal styk otca s dieťaťom a zakázal otcovi priblížiť sa k matke na vzdialenosť menej ako 20 m. Návrh odôvodnila dlhodobým, pretrvávajúcim a stupňujúcim sa psychickým a občasným fyzickým týraním, ktoré v prítomnosti dieťaťa koná otec voči jej osobe. Súd prvej inštancie uviedol, že maloletý S. U. je dieťaťom P. P. X., rod. F. a otca U. X.. Matka sa s maloletým nachádza od 01.01.2018 v domácnosti svojich rodičov v X. F.. Matka uviedla, že otec nikdy dieťaťu fyzicky neublížil, vzťah otca a dieťaťa hodnotí matka tak, že otec veľmi zle výchovne vplýva na dieťa, nakoľko sa k nemu správa veľmi ochranársky, úzkostlivo, materiálne zahlcuje dieťa a celým svojim správaním výchovne negatívne pôsobí na maloletého. Dieťa preberá negatívne vzorce správania sa otca, matka má vážnu obavu o jeho ďalší zdravý fyzický a hlavne psychický vývoj. Otec s návrhom nesúhlasí, manželstvo a spolunažívanie hodnotí ako bežné. Vzťah k synovi charakterizoval ako pozitívny, syna má veľmi rád, nemá pocit, že by mu nejakým spôsobom ublížil. Otec podal 18.01.2018 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom sa rozhodlo vo veci 8P/14/2018 na Okresnom súde Vranov nad Topľou, týmto neodkladným opatrením bolo otcovi uložené platiť predbežné výživné na maloletého S. U. 150 eur mesačne k rukám matky a bol upravený styk otca s maloletým S. U.. Vo zvyšnej časti bol návrh otca zamietnutý. V tomto konaní bolo vykonané aj šetrenie Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Q. A., zo správy vyplýva, že matka s dieťaťom opustili spoločnú domácnosť a odišli bývať k matkiným rodičom. Dňa 24.01.2018 sa uskutočnilo za účasti psychológa stretnutie oboch rodičov, stretnutie prebiehalo 30 minút za prítomnosti psychológa, maloleté dieťa sa chcelo stretnúť s otcom, tešilo sa z jeho prítomnosti. Maloleté dieťa má dobrý vzťah k otcovi. Súd prvej inštancie uviedol, že nie sú dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia na dočasné zverenie maloletého dieťaťa do starostlivosti matky. Neodkladné opatrenie slúži k bezodkladnej úprave pomerov a je na mieste ho použiť tam, kde sa vyžaduje okamžitý zásah súdu. Je zřejmé, že maloleté dieťa sa v súčasnej

dobe nachádza v osobnej starostlivosti matky. Nevyhnutným predpokladom pre vyhoviecie návrhu je naliehavosť potreby bezodkladnej úpravy pomerov. Matka neosvedčila naliehavosť bezodkladnej úpravy pomerov, keďže maloleté dieťa je vo faktickej osobnej starostlivosti matky. Odovzdanie dieťaťa podľa § 367 CMP nie je potrebné, pretože reálny stav je taký, že dieťa žije v domácnosti matky a otec tento stav akceptuje. Je potrebné uviesť, že maloleté dieťa nebolo žiadnym predošlým súdnym rozhodnutím zverené výlučne do osobnej starostlivosti otca. Pokiaľ ide o návrh matky na určenie výživného, súd poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Vranov nad Topľou vo veci 18P/14/2018, kde bol otec zaviazaný predbežne platiť výživné vo výške 150 eur mesačne. Súd návrh v tejto časti zamietol, pretože vyživovacia povinnosť otca voči synovi bola už rozhodnutím upravená. Súd má za to, že zákaz styku otca s maloletým dieťaťom nespĺňa zákonné predpoklady. Vyslovenie zákazu styku rodiča s jeho maloletým dieťaťom je opatrenie krajného charakteru a súd k nemu môže pristúpiť iba v jednoznačne odôvodnených prípadoch. Zo správy, ktorú predložila matka, nevyplýva, že by maloletému dieťaťu hrozila vážna psychická ujma odôvodňujúca zákaz styku otca s maloletým dieťaťom. Detská psychiatrická v správe uviedla, že maloletý S. sa má stretávať so svojim otcom, odporučila, aby tieto stretávania predchádzalo psychoterapeutické vedenie oboch rodičov. Súd poukázal na článok 9 Dohovoru o právach dieťaťa a na potrebu rešpektovať právo dieťaťa udržiavať osobný kontakt s oboma rodičmi s výnimkou prípadu, ak by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa. Nie je v tomto prípade v súlade so záujmami dieťaťa, aby došlo k zákazu styku. Napriek tomu, že vzťah rodičov nefunguje, obaja rodičia musia venovať maximálne úsilie, aby rozpad ich vzťahu maloletý pocítil v minimálnej možnej miere. Preto je nevyhnutné, aby sa maloleté dieťa stretávalo aj s otcom, rozvíjalo a utužovalo vzájomný vzťah. Je potrebné mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu rodič a dieťa v dôsledku odcudzenia sa neskôr len ťažko napráva. Matka svoj návrh odôvodnila tým, že dieťa preberá nevhodné násilné vzory správania sa svojho otca, matka však so synom opustila spoločnú domácnosť, a preto dieťa už nie je svedkom týrania, ktoré je podľa matky na nej konané. Súd ďalej poukázal na to, že styk otca s maloletým dieťaťom bol upravený rozhodnutím súdu zo dňa 25.01.2018.

2. Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka. Uviedla, že s uznesením súdu prvej inštancie nie je možné sa stotožniť. Súd nedostatočne zistil skutkový stav a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne vec právne posúdil. Dňa 09.02.2018 podala na Okresnom súde Vranov nad Topľou odvolanie v konaní vo veci 8P/14/2018 a uviedla, že konania sú duplicitné a je prítomná prekážka začatého konania, pričom návrh matky bol podaný skôr, a preto navrhla konanie o návrhu otca zastaviť. Súd neupravil styk otca s maloletým s odvolaním sa na toto rozhodnutie, rovnako neupravil odlišne ani výšku vyživovacej povinnosti. Súd prvej inštancie nebral do úvahy najlepší záujem dieťaťa, neprihliadol ani na všetky okolnosti a osobitosti prípadu. Poukázala na to, že toho času sa maloletý nachádza v jej faktickej starostlivosti, ale bez autoritatívneho rozhodnutia súdu tento stav nemusí pretrvať. Otec sa styku s maloletým domáha a ona nemá žiadnu záruku, že otec jej ho po ukončení styku skutočne vráti. Má vedomosť o tom, že už teraz sa vyjadril, že jej dieťa nevydá. Násilie voči matke je zároveň aj formou násilia páchaného na deťoch. Ak sú deti v pozícii svedkov domáceho násilia, môže to byť pre nich rovnako traumatizujúce a poškodzujúce, ako keď je zneužívanie zacielené priamo na nich. V konaní vedenom na Okresnom riaditeľstve PZ O. pod čvs E. bolo voči otcovi vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby z dôvodu, že spôsobil psychické utrpenie matke ako poškodenej, ako aj svojmu synovi. Uznesenie predkladá spolu so znaleckým posudkom vypracovanom v predmetnom konaní F.. Q. S., F... Vzťah otca s maloletým nie je pre maloletého pozitívny, práve naopak je kontraproduktívny, čo si všimli aj v materskej škôlke maloletého. Majiteľka škôlky vycítila skrytú agresivitu a snahu o dominanciu zo strany otca maloletého. Otec sa snažil o izoláciu maloletého. Zo znaleckého posudku F.. Q. S., F. vyplynulo, že maloletý sa svojim správaním už dlhodobo odlišuje od majoritnej populácie v jeho referenčnej skupine. Rozhodnutie súdu ďalej považuje za nedostatočne odôvodnené. Súd nezobral do úvahy skutočnosť, že sa otec maloletého vyjadril, že jej maloletého vezme. Nezobral do úvahy skutočnosť, že momentálne, keď sa styk dieťaťa s otcom nerealizuje, je dieťa v duševnej pohode a je šťastné. Bez autoritatívneho rozhodnutia súdu neexistuje záruka, že jej otec dieťa po styku vráti. Súd nemá podporovať takýto nastolený stav právnej neistoty, práve naopak jeho aktívnou činnosťou by malo byť odstránený. V prípade styku otca s maloletým je dieťa vystavované závažnému nebezpečenstvu predovšetkým po psychickej stránke. Domnieva sa, že styk otca s maloletým by mal prebiehať v neutrálnom prostredí za prítomnosti neutrálnej osoby, ako to odporučila aj detská psychiatrická P. O. Y. v správe z 08.01.2018. Obáva sa o život a zdravie maloletého a o jeho zdravý duševný vývin. Najlepším a jediným riešením ako zachovať psychickú pohodu maloletého je obmedzenie jeho styku s otcom a na tieto závažné skutočnosti by mal súd prihliadať. Čo sa týka výšky výživného, súd nemal prihliadať na konanie 8P/14/2018, malo dôjsť k

zastaveniu tohto konania. Príjem otca maloletého je takmer štvornásobne vyšší ako jej príjem a ona sa o maloletého zároveň osobne stará. Vzhľadom na to, že sa jedná o záujem maloletého dieťaťa, ona je momentálne odkázaná na pomoc svojej rodiny, je nevyhnutné, aby sa súd držal ust. § 330 CSP a určil výživné v širšom rozsahu. Za najnevyhnutnejšie považuje, aby súd rozhodol o zverení maloletého do jej osobnej starostlivosti. Sumu 400 eur výživného považuje za primeranú. Bolo preukázané, že správanie a výchova otca má na maloletého negatívny vplyv a bol by najlepší zákaz styku maloletého s otcom. Je však ochotná akceptovať ako absolútne krajné riešenie obmedzený styk otca s maloletým tak, aby styk prebiehal za prítomnosti neutrálnej osoby, ktorá by dokázala odsledovať postoj a správanie sa otca voči maloletému. Za neutrálnu osobu navrhuje svojho brata W. P. F.. Navrhla, aby odvolací súd zmenil uznesenie a zveril maloletého S. U. do osobnej starostlivosti matky, upravil styk otca s maloletým S. U. dve po sebe nasledujúce soboty za prítomnosti W. P. F. v čase od 10.00 hod. do 13.00 hod. a zaviazal otca maloletého prispievať na výživu maloletého sumou 400 eur mesačne.

3. Matka predložila uznesenie Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach zo dňa 11.02.2018 čvs E.-XXX/X-.XXXX, z ktorého vyplýva, že otec je trestne stíhaný pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby, nakoľko doposiaľ zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že páchatel spôsobil psychické utrpenie poškodenej P. X. a svojmu synovi, a to fyzickým napadnutím poškodenej, jej sácaním, vyhrážaním sa smrťou, ponižujúcim a pohŕdavým zaobchádzaním s poškodenou, a to aj v prítomnosti maloletého syna, vulgárnym nadávaním, urážaním a zraňovaním poškodenej tvrdeniami, že je neschopná, slabá a že nič nedosiahla, že by mala radšej zomrieť, neustálym sledovaním prevažne pomocou aplikácie v mobilnom telefóne, trestami vo forme zákazu komunikácie s príbuznými prostredníctvom mobilného telefónu, zákazom návštev príbuzných. U poškodenej P. X. bol diagnostikovaný syndróm týranej osoby a u oboch poškodených depresívna a úzkostná tendencia ako reakcie na stres. Zo znaleckého posudku F. Q. S., F. č. XX/XXXX vyplýva, že u matky sú prítomné znaky týranej osoby, matka dokáže správne vnímať prežité udalosti a dokáže ich správne interpretovať, neboli u nej zistené tendencie ku klamstvu. Matka má v súčasnosti, resp. v čase vypracovania posudku (08.02.2018) vysokú mieru subjektívne vnímaného stresu na škále od 1 do 10 v hodnote 10. Má prejavy úzkostnodepresívnej povahy, znížené vnímanie self konceptu vnímania vlastnej osoby, prejavy zníženého sebahodnotenia. Vyšetrením maloletého S. U. bolo zistené, že ide o dieťa nadpriemerne inteligentné, osobnostne nezrelé, sociálne stigmatizované. Dieťa vie objektívne popísať prežitú udalosť, popisovalo, že otec doma všetko riadi, ocka musí každý doma počúvať, mamka aj on. Maloletý popisoval, že rodičia sa navzájom hádali, otec dával mame tresty. Dieťa nepopisuje negatívne správanie sa voči jeho osobe ani zo strany otca ani zo strany matky. Prejav v kresbe maloletého S. U. je typický pre rodiny izolované, sociálne deprivované, odlišujúce sa v bazálnych rodinných väzbách a vzťahoch. Maloletý vníma na základe popisu odlišnosti vo svojej primárnej rodine čo aj vyjadril vo svojom verbálnom prejave ako násilné prostredie, a to výrokom, že otec dáva mame tresty, príkazy a zákazy, otec doma všetko riadil, jeho musela počúvať mama aj on.

4. Otec ani opatrovník sa k odvolaniu nevyjadrili.

5. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že odvolanie matky je čiastočne dôvodné. Podľa názoru odvolacieho súdu v situácii, že rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, je v zásade vždy potrebné upraviť otázku výchovy maloletého, teda rozhodnúť o zverení maloletého do osobnej starostlivosti jedného z rodičov. O tomto je dôvodné rozhodnúť aj neodkladným opatrením, aby boli v nevyhnutnom rozsahu právne stabilizované otázky výchovy maloletého dieťaťa. Preto odvolací súd postupom podľa § 2 ods. 1 CMP a § 388 CSP zmenil rozhodnutie vo výroku o zamietnutí návrhu na zverenie maloletého S. U. do osobnej starostlivosti matky a návrhu v tejto časti vyhovel.

6. Súd prvej inštancie správne zamietol návrh na predbežné určenie výživného s prihliadnutím na to, že predbežné výživné vo výške 150 eur už bolo určené predchádzajúcim rozhodnutím. Toto rozhodnutie je právoplatné, po potvrdení odvolacím súdom (uznesenie 16 CoP 4/2018 zo dňa 26.3.2018), a preto je možné z neho vychádzať, aj keď matka tvrdí, že konanie malo byť zastavené. Týmto rozhodnutím bol tiež upravený styk otca s maloletým dieťaťom a keďže súd prvej inštancie nezistil dôvody pre zákaz styku otca s maloletým dieťaťom, správne bol zamietnutý aj návrh na zákaz styku otca s maloletým dieťaťom. Ani z dôkazov, ktoré predložila spolu s odvolaním matka, nevyplýva, že existuje riziko násilného správania sa otca voči maloletému dieťaťu. Odvolací súd súhlasí s tvrdením súdu prvej inštancie, že v prípade zákazu styku sa jedná o krajné opatrenie, pre využitie ktorého neboli v danom prípade splnené

podmienky. Z uvedených dôvodov odvolací súd v prevyšujúcej časti uznesenie ako vecne správne potvrdil postupom podľa § 2 ods. 1 CMP a § 387 ods. 1 CSP.

7. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 CSP alebo 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť byť zastúpený advokátom neplatí za podmienok ustanovených v § 429 ods. 2 CSP.